

litin kunta / rakennusvalvonta

Asia: Poikkeamislupa, Uimarintie 1, litti

Osoitteeseen Uimarintie 1, litti, haetaan poikkeuslupaa aluelämpölaitoksen sekä pressuhallin rakentamiselle. Poikkeamislupaa haetaan lämpölaitoksen ja pressuhallin sijoittamiseen asemakaavan mukaisen rakennusalueen ulkopuolelle.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu hankkeesta seuraavaa:

Arkeologinen kulttuuriperintö

Hankkeelle ei ole esteitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Alueella on voimassa Pohjanmäki-Radansuun asemakaava, joka on saanut lainvoiman 14.2.2007. Kaavassa hotellin alue on matkailua palvelevien rakennuksen korttelialue RM. Kaksi hotellirakennusta, eli nk. Kartano ja Jukola, on varustettu suojelumerkinnällä *sr. rakennustaiteellisesti ja historiallisesti arvokas rakennus. MRL 127 § nojalla määrätään, että rakennusta ei saa purkaa, eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka turmelevat rakennuksen rakennustaiteellista tai historiallista arvoa.* Alue on yleiskaavassa sk-aluetta, eli arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön aluetta, jossa ympäristöä muuttavissa toimenpiteissä on otettava huomioon vaikutus maakunnallisesti ja / tai paikallisesti arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Kiinteistö, jolle poikkeamislupaa haetaan, kuuluu Radansuun kartanon maakunnallisesti arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön (MARY 2024) sekä Urajärventien aluekokonaisuuteen, kohteeseen Uusiranta: Kartanohotelli Radansuu (PAKKI).

Radansuun kartano perustettiin 1850-luvun lopulla Urajärvenrantaan everstiluutnantti Emil von Bredowin toimesta. Päärakennuksessa on kerrostumia eri rakennus- ja korjausvaiheista ja ne liittyvät pääpiirteissään 1800-luvun loppupuolen kertaustyyliihin. Radansuun kartanolla on historiallisesti merkittävä kyläkokonaisuuden osa.

3.10.2025 järjestetyllä katselmuksella kävi ilmi, että ennen poikkeusluvan myöntämistä ja ilman maisematyölupaa on hakemuksessa esitetyn kaarihallin maanmuokkaustöitä, puiden kaatoa ja alueen asfaltointia jo tehty. Museo huomauttaa, että rakentamisen tulee noudattaa rakentamis- sekä alueidenkäyttölain lupakäytäntöjä sekä kunnan rakennusjärjestystä. Kunnan valvojan viranomaisen tehtävä on valvoa sen toteutumista.

Museon arviointi hankkeen vaikutuksista kulttuuriympäristöön perustuu ainoastaan poikkeuslupahakemuksessa esitettyyn rakennusten asemointiin. Poikkeamislupahakemuksen yhteydessä museo ei ota kantaa rakennusten ulkoasuun tai suunnitelmiin. Poikkeamislupahakemuksen yhteydessä ei ole toimitettu pressuhallin tai aluelämpölaitoksen julkisivupiirustuksia tai väriyssuunnitelmaa.

Museo ei vastusta hakemuksessa esitettyä poikkeamista, sillä esitetty sijoittelu ei suoraan heikennä sr-asemaakavamerkinnällä suojellun Jukolan rakennuksen, sen pihapiirin tai Radansuun kartanon maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön arvoja. Jotta arvojen säilyminen turvataan, edellyttää museo kuitenkin seuraavaa:

- Aluelämpölaitoksen suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota sen sijoituessa suojellun rakennuksen välittömään läheisyyteen.
- Pressuhallin suora näkyvyys Jukolan rakennuksesta tai pihapiiristä tulee estää maisemoinnilla ja riittävällä puustolla ja muulla kasvillisuudella. Museo huomauttaa, että pressuhalli ei rakennelmana ole arvokkaaseen kulttuuriympäristöön sopiva, vaan kehottaa harkitsemaan esteettisempien ja pitkäaikaisempien rakenteiden käyttöä alueelle sopivalla tavalla.
- Rakennusten ulkoasusta museo lausuu rakentamisluvan yhteydessä.

Museolla ei ole muuta huomautettavaa poikkeamiseen. Museolta on pyydetty erillinen lausunto rakentamislupavaiheessa asianmukaisin dokumentein.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
arkeologi	Kimmo Kyllönen
rakennustutkija	Sanni Hujanen

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus